

Навчально-методичні матеріали

Книш Віталій Васильович

***МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО ТА ПРАВО ЄС
методичні вказівки для підготовки до семінарських
занять студентів денної форми навчання)***

Івано-Франківськ, 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Навчально-науковий Юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та
адміністративного права

КНИШ ВІТАЛІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО ТА ПРАВО ЄС

(методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів
денної форми навчання)
Спеціальність 081 Право

Івано-Франківськ, 2022

УДК 34 [4:341.215.2]
ББК 67.51

Кн 53

Кн 53 Книш В.В. Міжнародне публічне право та право ЄС: *методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів денної форми навчання* [текст]. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, 2022. 45 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану Навчально-наукового Юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника і призначений для проведення семінарських занять з курсу «Міжнародне публічне право та право ЄС».

В даних методичних вказівках прописані рекомендації для підготовки кожної з тем спецкурсу, література та нормативно-правові акти, завдання до семінарських занять, завдання казуси, перелік контрольних запитань та інші наукові джерела, що сприятиме поглибленому вивченню та засвоєнню відповідних тем.

Методичні вказівки з дисципліни «Міжнародне публічне право та право ЄС» призначені для студентів, магістрів, аспірантів та викладачів ВНЗ

©Книш В. В., 2022

© Прикарпатський національний
університет ім. Василя Стефаника, 2022

Зміст

Вступ	6
Поняття, особливості та історія становлення міжнародного права. Суб'єкти міжнародного права. Правонаступництво держав в міжнародному праві.	8
Норми та джерела міжнародного права. Принципи міжнародного права	10
Право міжнародних договорів.	13
Дипломатичне та консульське право.	15
Міжнародно – правова відповідальність держав. Написання Меморіалу від імені Держави.	17
Право збройних конфліктів (Міжнародне гуманітарне право).	18
Міжнародне кримінальне право.	21
Міжнародне економічне право.	22
Захист прав людини в міжнародному праві.	23
Перелік джерел, рекомендованих для опрацювання тем курсу	24

Вступ

Метою дисципліни «Міжнародне публічне право та право ЄС» є формування у студентів цілісного уявлення про міжнародне право як особливу систему права, його структуру, предмет і суб'єктів, джерела та основні галузі; надання необхідних знань національних і міжнародно-правових актів, умінь та навичок правильного їх застосування; формування вміння і навичок роботи з нормативно-правовими документами, їх грамотну класифікацію, вміння правильно використовувати юридичні терміни; формування наукового світогляду; визначення проблем, що виникають при його застосуванні та шляхи їх усунення.

Таким чином, метою навчальної дисципліни є аналіз та вивчення принципів та норм, які регулюють відносини між державами, міжнародними організаціями та іншими суб'єктами міжнародного права.

Розширення участі України в міжнародних відносинах, насамперед внаслідок інтеграційних європейських та євроатлантичних напрямків зумовлює необхідність вивчення та впровадження в життя сучасних міжнародних стандартів через вдосконалення національних механізмів та створення сприятливих умов для імплементації.

Завдання навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право та право ЄС» полягає в системному і комплексному підході до вивчення суті і змісту міжнародно-правових явищ, визначення їх ролі і місця в системі сучасних міжнародних відносин.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародне публічне право та право ЄС» є: опанування студентами теоретичною і нормативною базою міжнародного публічного права; вміння застосовувати на практиці теоретичні знання з міжнародно-правових питань, що постають у сфері сучасних міжнародних відносин; засвоєння студентами концептуальних основ походження та сутності міжнародного публічного права; вивчення системи джерел міжнародного публічного права; дослідження співвідношення міжнародного публічного та національного права; формуванні у студентів розуміння інституціональної міжнародного публічного права; дослідження галузей міжнародного публічного права.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- особливості предмета сучасного міжнародного права;
- місце міжнародно-правових норм у системі нормативного регулювання;
- особливості системи та джерела сучасного міжнародного права;
- співвідношення міжнародного і національного права;
- особливості міжнародного морського, космічного, повітряного, гуманітарного права, права зовнішніх зносин, міжнародних організацій, міжнародних договорів і т.д.;

- особливості міжнародної правосуб'єктності держави, міжнародних організацій, індивіда;
- універсальні правові акти про міжнародні договори, правонаступництво держав, визнання урядів, права народів і націй, що борються за свої права, положення щодо захисту прав людини, міжнародного гуманітарного права і міжнародного кримінального права;
- положення та практику діяльності України стосовно втілення принципів і загальновизнаних норм міжнародного права на міжнародній арені, виконання нашою державою своїх зобов'язань у відносинах між суб'єктами.

вміти:

- користуватися міжнародно-правовими актами, спрямованими, зокрема на боротьбу зі злочинністю у міжнародному праві, на захист прав людини в умовах позбавлення волі тощо;
- користуватися Конституцією та законами України, двосторонніми договорами, актами міжнародних організацій;
- застосовувати положення міжнародно-правових угод за участю України;
- тлумачити норми міжнародно-правових договорів за участю України у випадку існування її національних нормативних актів.

Семінарське заняття №1

Поняття, особливості та історія становлення міжнародного права. Суб'єкти міжнародного права. Правонаступництво держав в міжнародному праві.

Дане семінарське заняття спрямоване на вивчення та закріплення знань стосовно поняття, особливостей міжнародного права та основних суб'єктів міжнародного права, їх правосуб'єктність, висловлення думки студентів щодо існування багатоманітності суб'єктів в міжнародному праві.

Крім того, робота повинна полягати в розумінні сутності важливих інститутів міжнародного права – інституту визнання та правонаступництва в міжнародному праві. Від студента вимагається необхідність висловлювати власну точку зору стосовно всіх існуючих проблем, з якими стикаються дані інститути в сучасному світі, яким чином проблеми даних інститутів можуть впливати на формування міжнародної співпраці між державами.

Ключові терміни та поняття: *міжнародне право, міжнародне приватне право, предмет міжнародного права, риси міжнародного права, правосуб'єктність в міжнародному праві, поняття та складові елементи правосуб'єктності, поняття «суб'єкта» міжнародного права, види суб'єктів міжнародного права, держава як основний суб'єкт, міжнародні організації, «condominia» як суб'єкт міжнародного права, квазі-суб'єкти міжнародного права, поняття та особливості інституту визнання в міжнародному праві, види визнання, поняття інституту правонаступництва, форми визнання, види визнання, способи визнання, визнання уряду, правонаступництво, види правонаступництва, розпад держави, об'єднання держави, деколонізація, континуїтет.*

Теоретична складова (до 55 хв.)

План

1. Поняття та основні риси міжнародного права. Історія становлення міжнародного права.
2. Поняття, проблеми та перспективи розвитку міжнародної правосуб'єктності.
3. Поняття та види суб'єктів міжнародного права.
4. Держави, державо подібні утворення, нації, що борються за самовизначення як суб'єкти міжнародного права. Їх правосуб'єктність.
5. Інститут визнання в міжнародному праві. Проблеми інституту визнання в міжнародному праві. Види, форми і способи визнання держав.

6. Правонаступництво держав, його міжнародно-правове регулювання Види і підстави правонаступництва.

7. Правонаступництво України в зв'язку з припиненням існування СРСР.

Практична складова (до 25 хв)

1. Скласти декларацію від імені України про визнання нової держави.

2. У 1948 році в Єрусалимі ізраїльськими екстремістами був убитий шведський граф Бернадотт, посередник ООН між Ізраїлем і арабськими країнами. Генеральна Асамблея запросила в Міжнародного Суду ООН консультативний висновок з питання про те, чи має міжнародна організація право у разі заповдіння збитків службовцю ООН вимагати відшкодування від відповідальної за це держави. Яку відповідь має дати Міжнародний Суд ООН? Чи мають право держави наділяти міжнародні організації міжнародною правосуб'єктністю?

3. Ви відкрили безлюдний острів в Тихому океані. Площа острова – 80 га. Ви вирішили створити на цьому острові державу та вимагати від інших держав її визнання. Чи можливе визнання такої держави? Які умови необхідні для того, щоб територіальне утворення було визнане державою? Чи існує нормативне визначення терміна «держави»?

Питання і завдання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттю «міжнародне право».
2. Які основні відносини регулює міжнародне право?
3. Як співвідносяться міжнародне та національне право?
4. Що таке визнання в міжнародному праві?
5. Які Ви знаєте види, форми і способи визнання держав?
6. Які особливості визнання держави?
7. Які особливості визнання уряду?
8. Що таке правонаступництво?
9. Які підстави правонаступництва?
10. Що таке континуїтет?

Рекомендована література: [1-14, 16, 19, 22, 31, 35-37, 41, 50, 58, 68, 75, 99, 110, 114, 117, 125, 138, 145-147, 167, 169, 184, 188-189, 193-197, 218, 264, 273, 282, 288-289, 291, 293, 297-299, 301, 306, 309, 311, 318]

Семінарське заняття №2

Норми та джерела міжнародного права. Принципи міжнародного права

Міжнародне право є унікальною галуззю права через свої джерела, до яких слід відносити звичай (звичаєве право), договір (договірне право), загальні принципи права, тощо. При підготовці до семінарського заняття студенти повинні опрацювати Статут Міжнародного суду ООН та знати основні та додаткові джерела міжнародного права, а також Статут Організації Об'єднаних Націй, для того, щоб вміти виділяти основні принципи міжнародного права.

Окрім того студенти повинні знати основні положення Декларації про принципи міжнародного права 1970 року та Заключного акту НБСЄ 1975р.

Ключові слова: міжнародна норма, імперативна норма, диспозитивна норма, структура міжнародної норми, джерела міжнародного права, звичай, елементи звичаю, міжнародній конвенції, міжнародний договір, Статут Міжнародного Суду, судові рішення, судовий прецедент, доктрина міжнародного права, «мяке право», односторонні акти держав, Резолюції Генеральної Асамблеї ООН, принцип права, принцип міжнародного права, самовизначення народів, територіальна цілісність, суверенітет, права людини, неутручання, непорушність державних кордонів, мирне вирішення міжнародних спорів, міжнародне співробітництво, виконання міжнародних зобов'язань.

План

1. Поняття та види джерел міжнародного права
2. Міжнародний договір - головне джерело сучасного міжнародного права. Міжнародний звичай
3. Судові рішення і доктрина міжнародного права
4. Інші джерела міжнародного права.
5. Поняття та кодифікація основних принципів міжнародного права.
6. Принципи, що стосуються підтримання міжнародного миру і безпеки. Принцип незастосування сили чи погрози силою.
7. Принципи, пов'язані з міжнародним співробітництвом держав.

Питання та завдання для самоконтролю

1. Чи є встановлений пріоритет або ієрархія джерел міжнародного права, вказаних в ст.. 38 Статуту ООН?

2. Що таке міжнародне звичаєве право? Які є елементи звичаєвого права?
3. Коли пред'являється претензія щодо державного зобов'язання за звичаєвим правом:
  - А) Де може бути закріплено докази відповідної практики Держав?
  - Б) Що таке *opinion juris*? Як воно доказується?
4. Що означає доктрина *Stare decisis*? Чи зобов'язаний Міжнародний Суд ООН своїми попередніми рішеннями?
5. Що означає стандарт доказування відповідного до даного положення? Яка сторона несе обов'язок тягаря доказування?
6. Які дії застосовує Суд, якщо він виявить прогалини в праві?
7. Що таке *travaux preparatoires*? Коли записи проектів актів та переговорів по договору є доречними?
8. Чи є джерела, вказані в ст. 38 Статуту Міжнародного Суду ООН вичерпними?
9. Що таке «м'яке право» і які є приклади м'якого права?
10. Яким чином рішення Міжнародного Суду можуть бути введені в дію?

Теми для доповідей

1. Особливості імплементації норм міжнародного права у законодавстві України.
2. Взаємодія та взаємозв'язок міжнародного права та національного законодавства.
3. Конституція України про дію міжнародних норм на території України.
4. Розкрийте сутність елементів звичаю як джерела міжнародного права.
5. Висловіть власну точку зору чи необхідно надавати обов'язковості Резолюціям Генеральної Асамблеї ООН?

Завдання

1. У 1951 р. Міжнародний Суд ООН розглядав англо-норвезький спір про рибальство. Англія стверджувала, що правило ,

відповідно до якого ширина входу в бухту не може перевищувати десять морських миль, є загальновизнаною нормою міжнародного права. Норвегія заперечувала, що це правило не є дійсним для Норвегії, яка завжди заперечувала про його застосування стосовно своїх берегів. Чи може явно виражена й послідовна незгода певної держави перешкодити виникненню звичаєвої норми міжнародного права? Чи застосовуватиметься зазначена норма щодо цієї держави?

2. При вирішенні міжнародного спору суддя міжнародного арбітражного суду за відсутності відповідних норм міжнародного права послався на думку англійського юриста Макнейра, відповідно до якої : «Держава, на території якої спалахнуло повстання, не несе відповідальності за втрати чи збитки, яких зазнав іноземець, якщо не буде доведено, що уряд даної держави виявив недбалість, використовуючи засоби, які є в його розпорядженні, для запобігання повстанню чи придушенню його». Чи може така думка бути покладена в основу рішення Суду? Яку роль відіграє доктрина в міжнародному праві? Чи може розглядатись як джерело міжнародного права?

3. У 1999 році збройні сили США провели бомбардування об'єктів на території Югославії. Причиною цих дій стала кваліфікація НАТО операції, проведених владою Югославії в Косово, як акту геноциду. Оцініть дії збройних сил НАТО проти Югославії в частині їх відповідності принципам невтручання у внутрішні справи, незастосування сили, мирного вирішення спорів.

4. У квітні 1996 році США висловили свою рішучу незгоду з приводу співробітництва Китаю та Ірану в галузі атомної енергетики. Китай направив своїх фахівців для участі в будівництві нового заводу з перероблення уранової руди в Ірані. На думку США, Іран зможе за допомогою цього заводу одержати радіоактивні матеріали для ядерної зброї. Не зважаючи на те, що Китай і Іран повідомили МАГАТЕ про свої плани й погодилися допускати на завод, який створюється, міжнародних інспекторів, США почали кампанію щодо тиску на Китай з метою змусити його відмовитись від проекту. Чи є дії США порушенням принципу невтручання у внутрішні справи держави?

Рекомендована література: [1-13, 16-18, 21, 24, 27, 28, 39, 50, 58, 59, 81, 91, 99, 101, 125, 142, 143, 147, 155-157, 160, 174, 179, 184]

Семінарське заняття №3

Право міжнародних договорів

Семінарське заняття повинно дозволити студентам вміти класифікувати сучасні міжнародні договори, визначати їх особливості в системі джерел міжнародного права. Студенти повинні розмежовувати та характеризувати стадії укладення міжнародного договору, процес внесення застереження до міжнародного договору, правила ратифікації державами міжнародних договорів.

Крім того, перед студентами стоїть завдання знати підстави припинення та анулювання міжнародного договору.

Практична частина семінарського заняття спрямована на закріплення теоретичних положень теми, а також на вміння грамотно та правильно складати міжнародні документи, висловлювати позицію стосовно вирішення конкретного спору.

***Ключові слова та поняття:** міжнародна угода, право міжнародних договорів, трактат, конкордат, картель, акт, пакт, меморандум, модус вівенді, конвенція, декларація, структура міжнародного договору, стадія укладання договору, повноваження ex-officio, договірні ініціативи, аутентичність, парафування договору, правки до договору, застереження, прийняття, приєднання до договору, ратифікація, денонсація, промульгація, депозитарій, недійсність міжнародного договору, pacta sunt servanda, анулювання договору, пролонгація міжнародного договору, тлумачення договору, перегляд договору.*

Теоретична частина (50 хв.)

План

1. Поняття міжнародного договору. Класифікація міжнародних договорів.
2. Структура міжнародного договору.
3. Стадії укладення міжнародного договору.
4. Ратифікація, прийняття, схвалення, приєднання до договору
5. Дія та недійсність міжнародних договорів.
6. Припинення міжнародного договору.
7. Тлумачення міжнародного договору.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Хто має право укладати міжнародні договори від імені України?
2. Яке є загальне правило поширення міжнародних договорів?

3. В чому полягають відмінності між абсолютною та відносною недійсністю міжнародних договорів?
4. Розкрийте зміст принципу *pacta sunt servanta*.
5. Проаналізуйте процес тлумачення міжнародного договору.
6. В яких випадках та за яких підстав міжнародний договір може бути переглянутий?
7. Як відбувається анулювання міжнародного договору?
8. Види міжнародних договорів за законодавством України.
9. Перелічіть обов'язкові стадії укладення міжнародного договору.
10. За яких підстав можливо припинити дію договору?
11. За яких умов договір може бути визнано недійсним?

Дайте вичерпне пояснення: які з перерахованих документів можна назвати міжнародними договорами:

1. Статут ООН 1945р.
2. Декларація про принципи міжнародного права 1970 р.
3. Паризька хартія для нової Європи 1990 р.
4. Заключний акт Ради з безпеки і співробітництва в Європі 1975р.
5. Протокол, що стосується статусу біженців 1967 р.
6. Правила процедури для скликання міжнародних конференцій держав 1949р.
7. Статут Міжнародного суду ООН
8. Заява глав держав СНД про недопущення застосування або загрози застосування сили і вирішення спірних питань шляхом переговорів.
9. Визначення агресії. Резолюція ГА ООН 1974р.
10. Статут Міжнародного кримінального суду 1998 р.
11. Рішення РБ ООН (резолюція 749 (1991)) на основі ст.41 Статуту ООН про введення санкцій проти Іраку.
12. Проект статей про відповідальність держав за міжнародні протиправні діяння 2001р., Підготовлений Комісією з Міжнародного права ООН.
13. Рішення Ради глав держав СНД Про поправки до Статуту Співдружності Незалежних Держав (Ялта, 19 вересня 2003 року).
14. Декларація про не використання куль, що легко розгортаються або сплющуються від 29.07.1899 р

Рекомендована література: [1-15, 19, 21-23, 28, 34, 37-39, 44, 46, 53, 54, 70, 71, 73-74, 99, 108, 125, 129, 147-149, 159, 174, 193-197, 203, 207, 208, 218, 220, 224, 247, 258, 260-261, 264, 268, 271, 273, 274, 282, 288, 291, 293, 397-299, 302]

Семінарське заняття № 4

Дипломатичне та консульське право

Завданням семінарського заняття є закріпити в студентів розуміння відмінності між дипломатичними та консульськими відносинами, навчити відмежовувати обсяг привілеїв та імунітетів, які надаються працівникам дипломатичних та консульських установ, розмежовувати причини створення спеціальних місій та торгових представництв.

Окремою складовою семінарського заняття є вивчення особливостей дипломатичного протоколу, його складових, відповідальності за порушення дипломатичного протоколу, його відмінності від державного протоколу та церемоніалу.

Практична частина заняття спрямована на практичне вирішення ситуативних завдань за специфікою теми заняття.

Ключові поняття та терміни: дипломатичне право, консульське право, спеціальні місії, торгові представництва, органи зовнішній зносин держави, дипломатичні привілеї, дипломатичні імунітети, консульстві привілеї, консульські імунітети, привілеї міжнародних організацій, склад дипломатичного представництва, склад консульського представництва.

Теоретична частина: (до 60 хв.)

План

1. Поняття та джерела дипломатичного та консульського права.
2. Органи зовнішніх відносин держав.
3. Дипломатичні представництва: поняття, структура представництв, дипломатичні привілеї та імунітети.
4. Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їх персоналу.
5. Спеціальні місії.
6. Консульства: поняття, види, структура, консульські привілеї та імунітети.
7. Поняття, сутність дипломатичного протоколу.

Практична частина (20 хв.)

1. При відкритті дипломатичного представництва України на території держави А, влада держави А не погодилась із запропонованою кількістю співробітників посольства – 200 осіб і запропонувала скоротити її

до 150 осіб. Яким чином регулюються питання чисельності персоналу відповідно до Віденської конвенції 1961 р.? Яким способом може бути вирішена дана ситуація?

2. Держава А відкрила на території держави В посольство. Держава В відмовилась дати агреман на призначення в якості посла громадянина Х, заявляючи, що агреман не даний тому, що громадянин Х є чорношкірим. Кваліфікуйте дану ситуацію. Чи обов'язково вказувати підстави відмови в наданні агремана?

3. Держава А направила в державу В пропозицію про відкриття свого посольства на території держави В. В ноті, що була надіслана у відповідь, держава В вказала, що необхідності у відкритті посольства немає, оскільки зв'язки між даними державами носять епізодичний характер і повністю можуть здійснюватись в рамках міжнародних організацій. В якості заходу у відповідь, держава А відмовилась допускати громадян держави В на свою територію. Кваліфікуйте дану ситуацію. Оцініть позиції держав.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть відмінність між дипломатичним та консульським представництвом.
2. Для чого створюються торгові представництва?
3. Що таке «спеціальні місії»?
4. Який обсяг дипломатичних привілеїв та імунітетів?
5. Які органи можна віднести до органів зовнішніх відносин держави?
6. Перелічіть джерела дипломатичного та консульського права.
7. Хто має право представляти Україну в міжнародних відносинах за посадою?
8. Що таке дипломатичний протокол?
9. Які складові формують дипломатичний протокол?

Рекомендована література: [1-15, 19, 21-23, 28, 34, 37-39, 44, 46, 53, 54, 70, 71, 73-74, 99, 108, 125, 129, 147-149, 159, 174, 193-197, 203, 207, 208, 218, 220, 224, 247, 258, 260-261, 264, 268, 271, 273, 274, 282, 288, 291, 293, 397-299, 302]

Семінарське заняття №5

Міжнародно-правова відповідальність держав

Семінарське заняття спрямоване на формування знань студента стосовно відповідальності держав за порушення міжнародних зобов'язань. Студент повинен вміти аналізувати положення «Статей про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння» (Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts).

Особливість міжнародно-правової відповідальності проявляється в специфічному суб'єктному складі, сукупності елементів як підстав для настання такої відповідальності (діяння повинно бути пов'язане з державою та характеризуватись порушенням міжнародних зобов'язань держави).

Практична частина заняття спрямована на вироблення навичок написання меморіалу від імені держави, чіткого та обгрунтованого формулювання позиції.

***Ключові слова:** міжнародно-правова відповідальність, елементи відповідальності, обставини, що виключають протиправність діяння, відшкодування шкоди, реституція, компенсація, відповідальність міжнародних організацій.*

Теоретична частина (80 хв.):

План

1. Поняття відповідальності держав за міжнародним правом.
2. Елементи міжнародно-правової відповідальності.
3. Положення про порушення міжнародних зобов'язань.
4. Обставини, що виключають протиправність.
5. Відповідальність держав за дії міжнародних організацій.
6. Відшкодування шкоди.

Практична частина:

Студенту надається термін **10 днів до семінарського заняття** для написання Меморіалу від імені держави стосовно конкретної проблеми між двома державами. Меморіал повинен бути зданий викладачу на семінарському занятті для перевірки.

Зразки меморіалів можна знайти на сайті Міжнародного суду <http://www.icj-cij.org> за посиланням «Written proceedings». Немає необхідності включати в меморіал Зміст, Факти справи, Юрисдикцію та Підсумок аргументів.

Плагіат не допускається. Всі посилання повинні бути оформлені правильно. Документ з невірно оформленими посиланнями на джерела або який містить ознаки плагіату не

допускається.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Що таке міжнародно-правова відповідальність?
2. Які Ви знаєте підстави міжнародно-правової відповідальності?
3. Виділіть суб'єктів міжнародної відповідальності.
4. Назвіть види і форми міжнародної відповідальності.
5. Перелічіть обставини, що виключають міжнародно-правову відповідальність.
6. У чому полягає міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб?
7. Які особливості відповідальності міжнародних організацій?
8. Що таке міжнародне протиправне діяння?
9. У чому полягає відмінність міжнародного правопорушення від інших діянь?
10. Наведіть приклади міжнародних злочинів, злочинів міжнародного характеру і міжнародних правопорушень.
11. Що таке міжнародно-правові санкції?
12. Що таке механізм застосування міжнародно-правових санкцій?
13. Наведіть приклади індивідуальних міжнародно-правових санкцій.
14. Наведіть приклади колективних міжнародно-правових санкцій.

Рекомендована література: [1-15, 19, 21-23, 28, 34, 37-39, 44, 46, 53, 54, 70, 71, 73-74, 99, 108, 125, 129, 147-149, 159, 174, 193-197, 203, 207, 208, 218, 220, 224, 247, 258, 260-261, 264, 268, 271, 273, 274, 282, 288, 291, 293, 397-299, 302]

Семінарське заняття №6

Право збройних конфліктів (право війни або міжнародне гуманітарне право)

Метою семінарського заняття є закріпити знання студентами основного призначення права збройних конфліктів, навчити студентів розмежовувати міжнародні збройні конфлікти, не міжнародні збройні конфлікти, комбатантів та не комбатантів, статуси воєнно-полонених, цивільних осіб. Закріпити розуміння важливості Женевських Конвенцій 1949 року та Додаткових Протоколів до них. Запам'ятати основні принципи міжнародного гуманітарного права, їх ієрархію.

На студента покладено завдання ознайомитись та зрозуміти важливість та призначення «Правил звичаєвого міжнародного гуманітарного

права», (Customary international humanitarian law Rules <http://www.icrc.org/eng/assets/files/other/customary-international-humanitarian-law-i-icrc-eng.pdf>).

Практична частина спрямована на вирішення завдань на приклад існуючих збройних конфліктів в різних країнах: Лівія, Сирія, Афганістан, Палестина, Ірак, тощо.

***Ключові терміни та поняття:** міжнародне гуманітарне право, принципи міжнародного гуманітарного права, принцип пропорційності, принцип військової необхідності, комбатант, цивільне населення, воєнно-полонені, поранені особи, методи ведення війни, засоби ведення війни, міжнародний збройний конфлікт, багатонаціональні операції.*

Теоретична частина (60 хв.)

План

1. Поняття міжнародного гуманітарного права, міжнародного збройного конфлікту та не міжнародного збройного конфлікту.
2. Принципи міжнародного гуманітарного права.
3. Статус комбатанта, статус захищених осіб від конфліктів – поранені, воєнно-полонені, цивільні особи.
4. Методи і засоби ведення війни.
5. Багатонаціональні операції - відповідальність держав та міжнародних організацій.

Практична частина (20 хв.)

- 1.....

1999 році для того, для того, щоб зупинити поширення міжетнічного конфлікту в Косово, в своїй повітряній кампанії по колишній Югославії, НАТО бомбить радіо і телецентр в Белграді, убивши цим 16 осіб. Крім того, війська НАТО також скинули бомбу на китайське посольство в Белграді. Будь ласка, обговоріть ці випадки в світлі принципів міжнародного гуманітарного права.
При таких же умовах, чи буде міст законним об'єктом атаки з точки зору міжнародного гуманітарного права? Чи є це виключно цивільний об'єкт?
- 2.....

2009 році, армійські сили Шрі-Ланки прибігли до нападу на місто, яке було під контролем сепаратистського руху «Tamil Tigers».

Армійські сили Шрі-Ланки вибрали стратегію створення кордону навколо зони, це Tamil Tigers мають власну базу, залишивши 200 000 цивільних громадян, в зоні, яка контролюється військовими. Кордон охоронявся 40 000 військових, 12 000 було задіяні в безпосередній боротьбі. Незважаючи на фат, що цивільні були використані як щит, армія Шрі-Ланки вбила 400 бійців Tamil Tigers, включаючи лідерів руху. Цивільні, які намагались втекти з контрольованої зони були вбиті воєнними, в результаті чого загинуло 1000 цивільних громадян. В той же час, війська Шрі-Ланки потерпіли втрати в кількості 500 осіб. Так як в багатьох випадках воєнні Шрі-Ланки не могли розрізнити між Tamil Tigers та цивільними громадянами (так як ні одні, ні інші не мали спеціальних характерних знаків), і не хотіли втратити контроль над повстанськими силами, вони не дозволяли цивільним покидати зону контролю.

Як ви оціните дану операцію в світлі принципів міжнародного гуманітарного права?

Документи, необхідні для опрацювання теми:

.....
єневські Конвенції 1949 року, Перший Додатковий Протокол та Другий Додатковий Протокол до Женевських Конвенцій,
.....

правила Звичасевого міжнародного гуманітарного права

Питання і завдання для самоконтролю:

1. Що таке міжнародне гуманітарне право?
2. Які основні відмінності між міжнародним збройним конфліктом та збройним конфліктом не міжнародного характеру?
3. В чому особливість принципу розмежування?
4. Вкажіть заборонені методи ведення воєнних дій.
5. Перелічіть основні принципи міжнародного гуманітарного права.
6. Які вимоги ставляться до особи – комбатанта?
7. Які права надано військовополоненим?
8. Які заборонені засоби ведення війни ви знаєте?
9. В чому проявляється особливість принципу військової необхідності?

Рекомендована література: [1-15, 19, 21-23, 28, 34, 37-39, 44, 46, 53, 54, 70, 71, 73-74, 99, 108, 125, 129, 147-149, 159, 174, 193-197, 203, 207, 208, 218, 220, 224, 247, 258, 260-261, 264, 268, 271, 273, 274, 282, 288, 291, 293, 397-299, 302]

Семінарське заняття №7 Міжнародне кримінальне право

Семінарське заняття спрямоване на поглиблення знань студентів в галузі міжнародного права. Перед студентами стоїть завдання вміло використовувати Римський Статут Міжнародного Кримінального суду.

Студенти повинні вміти розмежовувати міжнародні злочини та злочини з міжнародним характером, та знати особливості таких злочинів з міжнародним характером як піратство, контрабанда, викрадення літаків, тощо.

При підготовці для заняття студентам рекомендується ознайомитись з наступними справами: Genocide Case 2007 (<http://www.icj-cij.org/docket/files/91/13685.pdf>), Akayesu case (Genocide questions).

Ключові терміни та поняття: міжнародне кримінальне право, форми відповідальності та злочини, геноцид, екстрадиція, тероризм, агресія як міжнародний злочин, злочини проти людства, військові злочини, міжнародні трибунали.

Теоретична частина (80 хв.)

План

- 1.....
оняття та витоки міжнародного кримінального права.
- 2.....
кстрадиція, подвійна злочинність та права людини.
- 3.....
орми відповідальності, відповідальність командирів спільної злочинної діяльності.
- 4.....
еноцид – ознаки, особливості.
- 5.....
лочини проти людства – особливості.
- 6.....
ійськові злочини.
- 7.....
гресія, тероризм як міжнародні злочини.
- 8.....
півпраця між державами та міжнародними трибуналами.

Документи, необхідні для опрацювання при підготовці до заняття:

имський Статут Міжнародного кримінального суду.

Питання та завдання для самоконтролю

2. Перелічіть ознаки геноциду.
1. Дайте визначення злочинам проти людства.
2. В чому полягає відповідальність командирів спільної злочинної діяльності?
3. В чому полягає відмінність між геноцидом та злочинами проти людства?
4. Дайте визначення поняттю «військові злочини».
5. Перелічіть форми відповідальності за кримінальним правом.
6. В чому полягає співпраця між державами та міжнародними трибуналами?
7. Перелічіть міжнародні трибунали та мету їх створення.
8. Дайте визначення міжнародного кримінального права

Рекомендована література: [1-15, 19, 21-23, 28, 34, 37-39, 44, 46, 53, 54, 70, 71, 73-74, 99, 108, 125, 129, 147-149, 159, 174, 193-197, 203, 207, 208, 218, 220, 224, 247, 258, 260-261, 264, 268, 271, 273, 274, 282, 288, 291, 293, 397-299, 302].

Семінарське заняття №8
Міжнародне економічне право

Проведення Moot Court

Moot court - в якому учасники беруть участь у модельованих судових засіданнях, які зазвичай включають в себе розробку коротких заяв або меморіалів та участь у дебатах перед судом.

Семінарське заняття складається виключно з практичної частини, в ході якої буде організовано імпровізоване засідання з питань, які можуть вноситись на розгляд Міжнародних судів.

Робота повинна бути побудована наступним чином:

аздалегідь (за 10 днів до семінарського заняття) групам
надсилаються завдання до розгляду.

ожна група повинна бути поділена на команди в складі 3-4 осіб.

Команди об'єднують навколо справи в «Позивача» та «Відповідача».

.....
езпосередньо на семінарському занятті команди будуть брати участь в дебатах перед судом – короткому захисті підготовлених ними задалегідь меморіалів. На кожному команду виділяється 7 хв., та 5 хв. на запитання – відповіді.

Метою проведення таких імпровізованих засідань є вироблень в студентів навичок аналізу справи, підбору міжнародних документів, які регулюють дану сферу відносин, формування позиції від імені держави, яку вони представляють. Дебати перед судом нададуть можливість виробити навички відстоювання позицій в стресових умовах перед суддями, чітке формулювання відповідей на запитання протилежної сторони.

Суддями може бути поставлено запитання, які можуть стосуватись як теми спору, так і теми семінарського заняття.

Питання та завдання для самоконтролю

1. ....
Назвіть предмет регулювання Генеральної угоди з тарифів та торгівлі.
2. ....
кі основні джерела сучасного міжнародного екологічного права?
3. ....
чому полягає особливість міжнародного податкового права?
4. ....
айте визначення понять «вільна економічна зона», «митний союз», «зона митної торгівлі».
5. ....
изначіть основні функції Міжнародного валютного фонду та Міжнародного банку реконструкції та розвитку.
6. ....
ерелічіть повноваження Світової організації торгівлі.

Рекомендована література: [1-15, 19, 21-23, 28, 34, 37-39, 44, 46, 53, 54, 70, 71, 73-74, 99, 108, 125, 129, 147-149, 159, 174, 193-197, 203, 207, 208, 218, 220, 224, 247, 258, 260-261, 264, 268, 271, 273, 274, 282, 288, 291, 293, 397-299, 302].

Семінарське заняття №9

Захист прав людини в міжнародному праві

Дане семінарське заняття спрямоване на вироблення в студентів розуміння історичних та політичних та Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Хартії основних прав Європейського Союзу. Окрім того, перед студентами стоїть завдання зрозуміти напрями діяльності основних міжнародних правозахисних організацій.

В рамках даної теми студенти повинні знати міжнародно-правові механізми захисту прав людини.

Ключові терміни та поняття: права людини, міжнародні правозахисні організації, класифікація прав людини.

Теоретична частина (80 хв.)

План

1. Природа прав людини та генеза їх правового закріплення. Історія становлення міжнародної співпраці в сфері захисту прав людини.
2. Міжнародна система захисту прав людини. Міжнародні судові інстанції.
3. Регіональні системи захисту прав людини.
4. Міжнародний захист прав національних, етнічних меншин. Захист прав дітей.
5. Захист прав людини під час збройних конфліктів.
6. Порівняльна характеристика діяльності Amnesty International (Міжнародна Амністія) Human Rights Watch в сфері захисту прав людини.

Документи, необхідні для опрацювання при підготовці до заняття:

.....
Універсальна Декларація прав людини 1948 р.

.....
Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р.

.....
Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966р.

.....
Хартія основоположних прав ЄС 2000 р.

Питання та завдання для самоконтролю

1. ....
азвіт етапи становлення міжнародної співпраці в сфері захисту прав людини.

- прав людини.
2. ....
визначіть основні джерела захисту прав людини.
  3. ....
кі основні складові діяльності Міжнародної Амністії в сфері захисту прав людини?
  4. ....
кі міжнародні організації здійснюють захист прав людини?
  5. ....
чому проявляється повноваження Суду ЄС при захисті прав людини?
  6. ....
кі особливості захисту прав людини під час міжнародних та не міжнародних збройних конфліктів?

Рекомендована література: [1-15, 19, 21-23, 28, 34, 37-39, 44, 46, 53, 54, 70, 71, 73-74, 99, 108, 125, 129, 147-149, 159, 174, 193-197, 203, 207, 208, 218, 220, 224, 247, 258, 260-261, 264, 268, 271, 273, 274, 282, 288, 291, 293, 397-299, 302].

Перелік джерел, рекомендованих для опрацювання тем курсу

Підручники:

1. Баймуратов М.О. Міжнародне право. – Х.: Одіссей, 2002. – 672 с.
2. Буроменський М. В., Кудас І. Б., Маєвська А. А., Семенов В. С., Стешенко В. С. Міжнародне право: Навч. посібник / М.В. Буроменський (заг.ред.). — К.: Юрінком Інтер, 2005. — 336с.
3. Буткевич В.Г., Мищик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник для студ. вищ. навч. закладів за спец. "Міжнародне право", "Міжнародні відносини" / В.Г.Буткевич (ред.). — К.: Либідь, 2002. — 608с.
4. Буткевич В.Г., Войтович С. А., Григоров О. М., Заблоцька Л. Г., Задорожній О. В. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник для студ. вищих навч. закл. за спец. "Міжнародне право", "Міжнародні відносини" / В.Г.Буткевич (ред.). — К.: Либідь, 2004. — 814с.
5. Георгіца А.З, Чикурлій С.О. Міжнародне публічне право: Навч.-метод. посіб. / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. — Чернівці: Рута, 2002. — 175с.
6. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / Київський ун-т права; Інститут міжнародних відносин Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка / Ю.С. Шемшученко (відп.ред.), Л.В. Губерський (відп.ред.). — Стереотип. вид. — К.: Юрінком Інтер, 2001. — 638с.
7. Лукашук І.И. Международное право. Общая часть: Учебник. — М.: Изд-во БЕК, 1996.
8. Мацко А.С. Міжнародне право: Навч. посіб. / Міжрегіональна академія управління персоналом. — К.: МАУП, 2005. — 216с.
9. Пронюк Н.В. Сучасне міжнародне право: Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2010. – 280 с.

Збірники документів:

10. Действующее международное право: в 3 т./ Сост. Ю.М.Колосов и Э.С.Кривчикова. - М., 1996.
11. Международное право в документах: Учеб. Пособ. / Сост.: Н.Т.Блатова, Г.М.Мелков. – 2-ое изд., перераб. и доп. – М.: Инфра-М., 1997. – 696 с.
12. Міжнародна поліцейська енциклопедія: У 10 т. / Відп. ред. Ю.І. Римаренко, Я.Ю. Кондрацьєв, В.Я. Тацій, Ю.С. Шемшученко. — К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. — Т. II.: Права людини у контексті поліцейської діяльності. — 1224 с.
13. Міжнародне право в документах / М.В.Буроменський (уклад.). — Х.: Видавництво Національного ун-ту внутрішніх справ, 2003. — 376с.
14. Права людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. — К.: Юрінком, 1992.

15. Україна на міжнародній арені // Зб. матер. та док.: У 6 т. — К.: Юрінформ, 1995. — Т. 4.

Нормативно-правові акти:

16. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. — 1996. - N 30. - Ст. 141.

17. Декларація про державний суверенітет України // ВВР України. — 1990. — № 31. — Ст. 429.

18. Закон України "Про дію міжнародних договорів на території України" // www.rada.gov.ua

19. Закон України "Про правонаступництво України" // ВВР України. — 1991. — № 46. — Ст. 617.

20. Закон України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" // Голос України. — 1998. — № 20. — 20 січ.

21. Закон України „Про міжнародні договори України” 2004 р. // www.rada.gov.ua

22. Закон України “Про дипломатичну службу України” 2001 р.// www.rada.gov.ua

23. Закон України «Про біженців» 2001 р. // www.rada.gov.ua

24. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» 2004 р. // www.rada.gov.ua

25. Консульський статут України 1994 р. // www.rada.gov.ua

26. Постанова Верховної Ради України "Про основні напрями зовнішньої політики України" // ВВР України. — 1993. — № 37. — Ст. 379.

27. Венская конвенция о праве международных договоров 1969 г. // Международное право в документах: Учеб. Пособ. / Сост.: Н.Т.Блатова, Г.М.Мелков. — 2-ое изд. — М.: Инфра-М., 1997. — 696 с.

28. Декларація принципів міжнародного права, які стосуються дружніх відносин та співробітництва держав відповідно до Статуту ООН 1970 р. — ООН. — Нью-Йорк, 1970.

29. Загальна декларація прав людини. — К.: Право, 1995.

30. Міжнародний пакт про соціальні, економічні та культурні права. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права і Факультативний протокол № 1 до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права. — К.: Право, 1995.

31. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. — К.: Право, 1999.

32. Конвенция о дипломатических отношениях 1961 г. // Юрид. ежегодник ООН 1972 г. — Нью-Йорк, 1978. — С. 314-325.

33. Конвенция о консульских отношениях 1963 р. // Юрид. ежегодник ООН 1972 г. — Нью-Йорк, 1978. — С. 326-341.

34. Конвенция о международной ответственности за ущерб, причиненный

космическими объектами 1972 г. // Международное публичное право: Сборник документов. - М., 1996. - Т.2. - С.362-368.

35. Конвенция о представительстве государств в их отношениях с международными организациями универсального характера 1975 г. // Международное право в документах: Учеб. Пособ. / Сост.: Н.Т.Блатова, Г.М.Мелков. – 2-ое изд., перераб. и доп. – М.: Инфра-М., 1997. – 696 с.

36. Конвенція про правонаступництво стосовно міжнародних договорів 1978 р. // Україна в міжнародно-правових відносинах. - К.: Юрінком, 1996. - С. 58-90.

37. Основные документы Содружества Независимых Государств (перечень) // Международное право в документах: Учеб. Пособ. / Сост.: Н.Т.Блатова, Г.М.Мелков. – 2-ое изд., перераб. и доп. – М.: Инфра-М., 1997. – 696 с.

38. Регламент Європейського Суду з прав людини // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі. — 1999. — №1. — С. 123-217.

39. Статут Міжнародного Суду ООН (витяг). — К., 1995.

40. Угода про партнерство і співробітництво (УПС) між Україною та ЄС та інтеграція України до Європи все ще викликають запитання // Інформаційний бюлетень Українсько-Європейського консультативного центру з питань законодавства (UEPLAC). - 2000. - №4.

Додаткова

41. Абу Салех Мухамед. Международно-правовое регулирование статуса трудящихся мигрантов: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН Украины; Институт государства и права им. В.М.Корецкого. — К., 1999. — 185с.

42. Абу-Салех Асаад Камал. Международно-правовые аспекты создания и использования вооруженных сил в соответствии с Уставом ООН: Дис... к.ю.н.: 12.00.11 / Киевский ун-т им. Т.Шевченко. — К., 1998. — 162с.

43. Аднан Абдул-Кадер Абдулла Аль-Хаулани. Правовой механизм сотрудничества ЕС со странами Средиземноморья: Дис... к.ю.н.: 12.00.11 / Киевский национальный ун-т им. Тараса Шевченко. — К., 2000. — 177 л.

44. Акімов М.О. Відповідальність за захоплення заручників: міжнародно-правове регулювання, імплементація норм до кримінального законодавства України// Держава і право: Зб. наук. праць. Спецвипуск. – К., Дніпропетр., 2003. – С.15-19.

45. Акуленко В., Максимов В. За принципом Європейської спільноти // Політика і час.—1999.—№4.—С. 44-49.

46. Аль-Захарна Салим Мухаммед Саади. Международная уголовная ответственность индивидов за преступление геноцида: Дис... к.ю.н.: 12.00.11 / НАН Украины; Институт государства и права им. В.М.Корецкого. — К., 2001. — 170 с.

47. Аль-Сулайбі Муса Юридична природа міжнародних стандартів прав

людини // Право України. - 2000. - № 9. - С. 116-120.

48. Аль-Шбуль Махмуд Ибрагим Салех. Новейшие тенденции развития международного права экстрадиции: Дис... к.ю.н.: 12.00.11 / НАН Украины; Институт государства и права им. В.М.Корецкого. — К., 1996. — 198с.

49. Альбертіні Л.М. Правове регулювання громадянства в європейських державах (порівняльний аналіз): Дис... к.ю.н.: 12.00.02 / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 1998. — 214 с.

50. Анасилідзе Л. А. Некоторые вопросы теории международного права. Императивные нормы. — Тбилиси, 1982.

51. Андіанов К. Правова природа рішень Європейського суду з прав людини // Право України. - 2002. - № 3. - С.37.

52. Анісімова Марина Федорівна. Зобов'язання України щодо прав людини у зв'язку зі вступом до Ради Європи: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2001. — 308с.

53. Антипенко Владимир Федорович. Современный терроризм: состояние и пути его предупреждения в Украине: Дис... к.ю.н.: 12.00.08 / НАН Украины; Институт государства и права им. В.М.Корецкого. — К., 1999. — 178с.

54. Антонович М. Відповідальність держави та особи в міжнародному праві // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №2.

55. Антонович М. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. — К.: Видавничий дім "КМ Академія", 2003. — 308с.

56. Антологія української юридичної думки: В 6 т. / Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України / Ю.С. Шемшученко (заг.ред.), В.Н. Денисов (упоряд.), К.О. Савчук (упоряд.). — К.: Видавничий Дім "Юридична книга", 2002. Т. 8: Міжнародне право. — 2004. — 567с.

57. Анцелевич Г. Міжнародно-правове положення Антарктики // Український часопис міжнародного права. - 2001. - №1.

58. Анцелевич Г. О., Покрещук О. О. Міжнародне право: Підручник для студ. спец. "Міжнародне право" вищ. навч. закладів / Українська академія зовнішньої торгівлі. — К.: Алерта; Пектораль, 2003. — 409с.

59. Ахмад Касем Алркейбат. Застосування сили з погляду основних принципів міжнародного права // Часопис Київського університету права. - 2003. - №2. - С.64-69.

60. Базов В.П., Качан П.І., Майоров І.О., Поніматченко Ю.А. Міжнародне гуманітарне право: Навч. посіб. — К.: Варта, 2000. — 172с.

61. Баймуратов М.О. Міжнародне право. — Х.: Одиссей, 2002. — 672 с.

62. Барбук А.В. Проблема определения самоисполнимости международных договоров // Московский журнал международного права. — 2005. - №4.

63. Баскин Ю. Я., Фельдман Д. Й. История международного права. — М., 1990.

64. Бекашев К. А., Ходаков А. Г. Международное публичное право // Сб. док.: В 2 т. — М.: БЕК, 1996.

65. Беллер Гернот, Дмитрієв А. Вестфальський мир 1648 року (до 350-ї річниці договору). — К.: ІнЮре, 1998.
66. Беніцький А.С. Деякі питання імплементації міжнародно-правових норм про боротьбу з відмиванням злочинних доходів // Держава і право: Зб. наук. праць. Спецвипуск. — К., Дніпропетр., 2003. — С.31-33.
67. Бернхардт Р. Европейский суд по правам человека в Страсбурге: новый этап, новые проблемы // Государство и право.—1999.—№7.—С.57-62.
68. Бирюков П.Н. Международное право: Учеб. пособ.-М.: Юрист, 2000.-415 с.
69. Білорус І.О. Сучасне міжнародне морське право і морське право України / Українська академія зовнішньої торгівлі. — К., 2003. — 116с.
70. Блажевич Ю. Деякі аспекти історичного розвитку інституту відповідальності за міжнародні правопорушення // Підприємництво, господарство і право. — 2002. - № 5.
71. Блажевич Ю. Концепції поділу відповідальності держав: міжнародно-правовий аспект Підприємництво, господарство і право. — 2003. - № 2.
72. Блищенко И. П. Международное и внутригосударственное право.—М., 1990.
73. Блищенко И.П., Каламкарян Р.А., Карпец И.И. Международное уголовное право. - М., 1995.
74. Блищенко И.П., Фесенко И.В. Международный уголовный суд. - М., 1998.
75. Бобров Ю.А. Признание в современном международном праве: (признание новых государств и правительств). - М., 1975.
76. Болгов О.Е. Роль ООН в обеспечении международной безопасности после окончания "холодной войны" (международно-правовые вопросы): Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Киевский ун-т им. Тараса Шевченко. Институт международных отношений. — К., 1999. — 160 с.
77. Боярська З.І. Міжнародне комерційне право: Навч. Посіб. / Київський національний економічний ун-т. — К.: Видавництво КНЕУ, 2002. — 143с.
78. Букалов О. Як звернутися до Європейського суду // Аспект. Інформаційний Бюлетень.— 2001.— № 3— С.56—57.
79. Буроменский М.В. Влияние международного права на политические режимы государств: Дис... д- ра юрид. наук: 12.00.11 / Национальная юридическая академия Украины им. Ярослава Мудрого. — Х., 1997.
80. Буроменський М. Деякі судження про поняття міжнародного кримінального права // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. праць. — 2003. - №2(33) - 3 (34). - С.359-370.
81. Буроменський М. Застосування міжнародно-правових норм про права людини у внутрішньому правопорядку України // Вісник Академії Правових Наук України.—1999.—№1.—С.86-94.
82. Буроменський М.В. Міжнародне право. Гендерна експертиза / Проект "Гендерна експертиза українського законодавства" ; Програма ПРООН

"Сприяння гендерній рівності" ; Міжнародний фонд "Відродження"; Ліга жінок-виборців України "50/50" / Т.М. Мельник (відп. ред.). — К.: Логос, 2001. — 40с.

83. Буткевич В.Г. Соотношение внутригосударственного и международного права. — К., 1982.

84. Буткевич О. Дипломатичні відносини Директорії України (1918-1921 рр.) // Український часопис міжнародного права. - 1995. - №1.

85. Буткевич О. Статус іноземців в стародавньому міжнародному праві // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №3.

86. Валеєв Р. М. Видача преступников в современном международном праве. — Казань, 1976.

87. Василенко В. А., Высоцкий А. Ф., Рыбальчик Д. Е. Международное морское право. — К., 1988.

88. Васильев В. Международное сотрудничество Украины в сфере разоружения и контроля над вооружениями // Підприємництво, господарство і право. — 2001. - № 6.

89. Вельяминов Г.М. Международные договоры в международном праве и его понятия. Государство и право 2003 №8 с.77.

90. Вихрист С. До визначення екстрадиції // Український часопис міжнародного права. - 2001. - №1.

91. Вінгловська О.І. Імплементация міжнародних стандартів прав дитини в національному законодавстві України: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка; Інститут міжнародних відносин. — К., 2000. — 216 с.

92. Войтович С. О делении международного права на публичное и частное // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №3.

93. Войтович С. Система та право міжнародних економічних організацій // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №1.

94. Высоцкий А. Ф. Морской рационализм. — К., 1986.

95. Гаврилов В. В. ООН и права человека: механизмы создания и осуществления нормативных актов. — Владивосток, 1998.

96. Галенская Л. Н. Правовые проблемы борьбы с преступностью. — Л., 1978.

97. Галкіна І.В. Міжнародно-правові засади мирного врегулювання міжнародних спорів // Держава і право: Зб. наук. праць. Спецвипуск. — К., Дніпропетр., 2003. — С.63-66.

98. Галущенко Г.В. Міжнародні договори України про правову допомогу в цивільних справах і внутрішнє законодавство: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2001. — 224с.

99. Георгіца А. З. Міжнародне публічне право: Загальна частина. — Чернівці : Рута, 1995. — 230с.

100. Георгіца А. З. Міжнародне публічне право: Особлива частина. — Чернівці : ЧДУ, 1996. — 164с.

101. Герасимов Р. Кодифікація Комісією міжнародного права ООН

відповідальності і зобов'язань держав щодо транскордонної шкоди довкіллю // Український часопис міжнародного права. – 2003. - №4. – С.62-69.

102. Гетьманцеві Н.Д. Конвенції та рекомендації міжнародної організації як міжнародні договори про працю// Держава і право: Зб. наук. праць. Спецвипуск. – К., Дніпропетр., 2003. – С.70-72.

103. Гіждіван Л.Ю. Становлення та розвиток співробітництва України з Радою Європи у сфері прав людини: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 2001. — 203 с.

104. Головатий С.П., Шаповал В.М. Конституція нових держав Європи та Азії. — К.: Право, 1996.

105. Головченко В. Права жінок в Україні: під кутом зору міжнародно-правових стандартів //Право України. - 1999. - № 7. - С. 38.

106. Горова О.Б. Конституційні громадянські права людини в Україні і їх забезпечення міліцією (роль міжнародно-правових норм в цьому процесі): Дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Національна академія внутрішніх справ України. — К., 2000. — 170 с.

107. Гребенюк В.М. Договірні відносини України у сфері взаємодопомоги у кримінальних справах (теорія і практика): Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 1997. — 190с.

108. Гусейнов Л.Г. Відповідальність держав за порушення міжнародних зобов'язань у галузі прав людини: Автореф. дис... д.ю.н.: 12.00.11. — К., 2000. — 36с.

109. Броунли Я. Международное право. Кн. 2. - М., 1977. – 449с.

110. Давид Р. Основные правовые системы современности: Пер. с фр. В. А. Туманова. – М.: Прогресс, 1988. – 496 с.

111. Дахно І.І. Міжнародне економічне право: Курс лекцій / Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП). — К. : МАУП, 2000. — 160с.

112. Денисов В. Международное право как составная часть правовой системы Украины //Юридическая практика. - 12 октября 2000 года. -- № 41.

113. Денисов В. Н. Правовые аспекты разоружения в ракетно-ядерную эру. — К., 1990.

114. Деишов В.Н., Евинтов В.И. Международное сообщество и правопорядок. — К., 1992.

115. Денисов В.Н., Евинтов В.И. Реализация международно-правовых норм во внутреннем праве. — К.: Наук, думка, 1992.

116. Денисов В.Н., Євінгов В.І. Суверенітет України і міжнародне право. — К.: Манускрипт, 1995.

117. Денисов В.Н., Євінгов В.І., Акуленко В.І., Висоцький О.Ф., Ісакович С.В. Суверенітет України і міжнародне право / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького / В.Н. Денисов (відп.ред.), В.І. Євінгов (відп.ред.). — К. : Манускрипт, 1995. — 359с.

118. Диань Мамуду. Правовые вопросы структуры и деятельности

органов внешних сношений Республики Гвинея: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Институт государства и права им. В.М.Корецкого. — К., 2001. — 169 с.

119. Дмитриченко І.В. Міжнародне право: Метод. вказівки з навч. дисципліни / Національний ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. Гуманітарний ін-т. — Миколаїв : Атол, 2004. — 80с.

120. Дмитрієв А.І. Вестфальський мир 1648 року і сучасне міжнародне право / Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України; Київський ун-т права. — К., 2001. — 425с.

121. Дмитрієв А. Державний суверенітет та проблеми теорії міжнародного права //Юридичний вісник України. — 3 серпня 2000 року. — № 31. — С. 26-28.

122. Дмитрієв А.І. Міжнародне гуманітарне право: основи концепції / Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України; Вища школа права при Інституті держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. — К. : Логос, 1999. — 119с.

123. Дмитрієв А.І., Дяченко В.І., Цюрупа М.В. Міжнародне гуманітарне право: філософсько-правова доктрина регулювання збройних конфліктів: Навч. посіб. — К. : Сфера, 1999. Ч. 2 : Словник- довідник основних термінів і понять. — 1999. — 137с.

124. Дмитрієв А.І., Дяченко В.І., Цюрупа М.В. Міжнародне гуманітарне право: філософсько-правова доктрина регулювання збройних конфліктів: Навч. посіб.— К. : Сфера, 1999. Ч. 4 : Джерела, принципи, норми. — 2000. — 118с.

125. Дмитрієв А.І., Мацко А.С., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Практикум / Київський ун-т права; Інститут міжнародних відносин Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка / Ю.С. Шемшученко (відповід.ред.), Л.В. Губерський (відповід.ред.). — К. : Юрінком Інтер, 2001. — 348с.

126. Дмитрієв А.І., Шепель А.О. Деякі проблеми еволюції міжнародного права // Часопис Київського університету права. - 2003. - №2. - С.59-64.

127. Добрянський С. Європейський Союз та Рада Європи: можливості міжнародно-судового захисту прав людини (порівняльний аналіз) //Вісник Академії правових наук України. - 2000. - № 3. - С. 27-36.

128. Доклад Комиссии международного права о работе ее четвертой сессии. Генеральная Ассамблея: Официальные отчеты. 7-я сессия. Дополнения9/A/2163//http://www.sccinstitute.com/ru/Conventions_and_laws/

129. Допилка С.О. Уголовная ответственность за терроризм и пиратство на море: Дис...канд.юрид.наук: 12.00.08 / Одесский ун-т им. И.И.Мечникова. — О., 1993. — 192с.

130. Дяченко В.І., Цюрупа М.В., Шумський П.В. Міжнародне гуманітарне право: філософсько- права доктрина регулювання збройних конфліктів. — К. : КВГІ, 1998. — 103с.

131. Дяченко В.І., Цюрупа М.В., Шумський П.В. Міжнародне гуманітарне право: філософсько- права доктрина регулювання збройних

конфліктів: Навч. посіб. / Міжнародний фонд "Відродження" / В.П. Андрущенко (передм.). — К. : Сфера, 1999. Ч. 1 : Історія становлення. — 1999. — 127с.

132. Доступність суду для звернення громадян в Україні: Рапорт по моніторингу/ Громадський фонд прав людини "Право та демократія".—73с.

133. Ефименко А.П. Международно-правовой режим Дуная: аспекты судоходства и охраны окружающей среды: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН Украины; Институт государства и права им. В.Н.Корецкого. — К., 1998. — 153с.

134. Євінтов В.І. Міжнародне співтовариство і правопорядок (теоретико-правовий аналіз): Дис...д-ра юрид. наук у формі наук. доповіді: 12.00.10 / АН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 1993. — 46 с.

135. Європейський Союз в міжнародно-правових відносинах: Навч. посібник / Під ред. О.Н.Ярмиша / Тамм А.Є., Ріяка В.О., Коломієць Ю.М. - Х., 2003.

136. Європейський суд з прав людини: організація, процедура, правила звернення / Міністерство юстиції України.— К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2000.—16с.

137. Європейський суд з прав людини: Рішення щодо України/ Міністерство юстиції України.— К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2000.—96с.

138. Журавка О.В. Міжнародно- правова характеристика інституту громадянства: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11. — Х., 1999. — 203л.

139. Забигайло В. Европейское право: мифический постулат или объективный ориентир развития законодательства Украины? // Український часопис міжнародного права. - 2001. - №1.

140. Заблоцька Л.Г. Розвиток науки міжнародного права вченими Університету Св. Володимира// Український часопис міжнародного права. - 1993. - №1.

141. Задорожній О., Гнатовський М. Правова система України в європейському правовому просторі // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №2.

142. Загальна Декларація прав людини – ідеал гуманізму (ДО 50 річчя прийняття)//Юридичний вісник №51.ст.23, 1998.

143. Зыбайло А.И. Имплементация норм международного права в Республике Беларусь: Автореф. дис... к.ю.н.: 12.00.10 / Белорусский государственный университет. — Минск, 1999. — 23 с.

144. Игнатенко Г. В. Международное сообщество в борьбе с преступностью. — Свердловск, 1980.

145. Ильин Ю. Д. Лекции по международному публичному праву. — Харьков, 1996.

146. Исмаил А. Правотворчество международных межправительственных организаций: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Киевский ун-т им. Тараса Шевченко. — К., 1999. — 170 с.

147. Иванов Ю.А. Міжнародне право: Посібник для підгот. до іспитів. –

К., 2004. – 202 с.

148. Іванов Ю.А. Міжнародно-правове регулювання боротьби з тероризмом у сучасних умовах: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 2000. — 173 с.

149. Іващенко В. Міжнародні питання боротьби зі злочинами у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів Підприємство, господарство і право. №1. - С.135.

150. Іващенко І. Проблеми правового регулювання боротьби з тероризмом Підприємство, господарство і право. - 2003. - №3. - С.55.

151. Інтерпол в Україні// Юридичний Вісник України. 1998 №41ПБ.

152. Ісаханова Н.І. "Міжнародно-правове регулювання зовнішньоекономічних зв'язків України з державами- учасницями СНД": Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Інститут міжнародних відносин Київського ун-ту ім. Тараса Шевченка. — К., 1999. — 193 с.

153. Каламкарян Р. Концептуальное восприятие института эстоппель в науке современного международного права //Государство и право. - 1999. - № 12. - С. 61-66.

154. Каламкарян Р. Права человека в России: декларации, нормы, жизнь (Материалы Межд. конфер., посвященной 50-летию Всеобщей декларации прав человека) //Государство и право. - 2000. - № 3. - С. 37-51.

155. Каламкарян Р.А. Принцип добросовестности и принцип взаимности как основание института эстоппель //Государство и право. - 2000. - № 8. - С. 47-54.

156. Каламкарян Р. Эстоппель как отдельный принцип международного права //Государство и право. – 2001. - № 4. – С. 75-84.

157. Капіца Ю. Проблемні питання гармонізації законодавства України з міжнародно-правовими нормами //Юридичний вісник України. – 28.09 – 4.10.2000 р. - № 39.

158. Кияниця І. Внутрішньодержавне значення джерел міжнародного публічного права // Український часопис міжнародного права. - 2001. - №1.

159. Колосов Ю. М. Ответственность в международном праве. — М., 1975.

160. Конституція і міжнародне право: Тези допов. міжн. наук. Конфер. 27-28 листопада 1997 р., м.Київ / Товариство "Знання" України. — К. : Знання, 1997. — 96с.

161. Костенко И. Судопроизводство Международного уголовного суда – основа международного уголовного процесса //Государство и право. – 2001. - № 2.

162. Костенко Н. Международный уголовный суд (Юрисдикционные аспекты) //Государство и право. - 2000. - № 3. - С. 92-104.

163. Кохан Г.Л. Міжнародно-правове співробітництво в боротьбі з рабством і работоргівлею: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. — Х., 2002. — 176 с.

164. Кравченко С. Розвиток екологічних прав людини у міжнародному праві. Право України, 2001 №2 с.133.
165. Кравченко С., Андрусевич А. Розвиток екологічних прав людини у міжнародному праві //Право України. - 2001. - № 2. - С. 133-137.
166. Кравчук С. Міжнародно-правова допомога у кримінальних справах //Право України. - 1999. - № 12. - С. 59-62.
167. Кремнев П.П. Образование и прекращение СССР как субъект международного права //ВМУ. Серия 11. Право. - 2000. - № 3. - С. 44-62.
168. Крылов Н. Б. Правотворческая деятельность международных организаций. — М., 1988.
169. Кряжков В.А. Коренные и малочисленные народы и международное право //Государство и право. - 1999. - № 4. - С. 95.
170. Кузьменко А.М. Розвідувальна діяльність як явище сучасних міжнародних відносин // Міжнародне право і національне законодавство: Зб. наук. праць. - К.: КиМУ, 2003. - Вип.3. - С.31-41.
171. Кулик М. Про побудову несуперечливої моделі делімітації морських просторів у сучасному міжнародному праві //Право України. – 2001. - № 9. – С. 89-92.
172. Кулик М. Встановлення критеріїв справедливості правового регулювання делімітації континентального шельфу //Право України. – 2001. - № 7. – С.106-109.
173. Курко М.Н. Організаційно-правові засади спільної політики України та Європейського Союзу у сфері юстиції та внутрішніх справ // Право і безпека. - 2004. - №3'3. - С.25-30.
174. Курс международного права: В 7 т. / Под общ. ред. Г. Й. Тункина. — М.: Наука, 1989.
175. Леженіна О.І. Міжнародна правоохоронна діяльність: поняття, цілі, завдання, принципи, функції // Вісник Національного університету внутрішніх справ. - 2003. - №21. - С.164-170.
176. Лисюк К. Правові основи співробітництва держав-членів ЄС у сфері охорони порядку та правосуддя у кримінальних справах // Український часопис міжнародного права. - 2001. - №1.
177. Литинас Иоаннис. Правовое регулирование отношений Украины и ЕС в сфере осуществления инвестиций: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11. — К., 2000. — 169 с.
178. Лукашук И. Конгресс США и международное право // Государство и право. - 2002. - №1. - С.64.
179. Лукашук И.И. Нормы международного права. – М., 1997
180. Лукашук И. И. Субъекты права международных договоров // Государство и право. - 2004. - №11. - С.52-56.
181. Лунеев В. Десятый конгресс ООН по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями, его место в истории конгрессов //Государство и право. - 2000. - № 9. - С. 95-99.

182. Ляшенко В.М. Європейське право як феномен духовно-практичного освоєння світу: Дис... канд. філос. наук: 12.00.12 / Національна академія внутрішніх справ України. — К., 1999. — 197 с.
183. Максимов В.В. Правова охорона культурних цінностей у Конвенціях ЮНЕСКО: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. — К., 1997. — 146с.
184. Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом: Пер. з англ. — Х.: Консул, 2000.
185. Малеев Ю. М. Международное воздушное право. — М., 1986.
186. Малишева Н.Р. Гармонізація екологічного законодавства в Європі: Дис. у формі наук. доповіді... д-ра юрид. наук: 12.00.06 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 1996. — 54с.
187. Мартыненко И. Международные соглашения стран СНГ по вопросам возвращения культурных ценностей странам их происхождения // Підприємництво, господарство і право. — 2002. - № 3. — С. 99-103
188. Мартыненко А. Л. Права народов в современном международном праве. — К., 1993.
189. Матіяшек П. Проблеми права правонаступництва держав і права міжнародних договорів// Право України. — 2005. - №10. — С.131-132.
190. Мацко А. Правові та організаційні аспекти діяльності Інтерполу в Україні. Право України. — 2001. - №9. - С.96.
191. Медвелько О.Ще одна гарантія захисту прав людини. Вісник прокуратури.2003 №4 с.8.
192. Международная защита прав и свобод человека: Сборник документов.—М.: Юридическая литература, 1996.—672с.
193. Международное право: Учебник для вузов / Под. ред. Г. В. Игнатенко. М.: Высшая школа, 1998.
194. Международное право: Учеб. / Под ред. Г. И. Тункина. М.: Юридическая литература, 1994.
195. Международное право: Учеб. / Под ред. Ю. М. Колосова, Э.С. Кривчиковой. М.: Международные отношения,2001.
196. Международное право. / Под ред. Ю.М. Колосова и В.И. Кузнецова. — М., 1995.
197. Международное право. / Под ред. Г.В. Игнатенко. — М., 1995.
198. Международное право, применимое к вооруженным конфликтам на море :Юридичний вісник України. — 2000. - №8. - С.12.
199. Мережко О.О. Концепція гуманітарної інтервенції та механізм захисту прав людини в рамках ООН: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Київський національний ун-т ім. Т.Шевченка; Інститут міжнародних відносин. — К., 1996. — 175с.
200. Мережко О. Поняття міжнародного договору в сучасній доктрині і практиці міжнародного публічного права //Українське право. — 2001. - № 1. — С. 12-128

201. Мещеряк С.С. "Коренное изменение обстоятельств"(rebus sis stantibus) в праве международных договоров: Дис...канд.юрид.наук: 12.00.10 / АН Украины. — К., 1994. — 226с.
202. Микієвич М.М. Міжнародно- правові аспекти співробітництва Європейського Союзу з третіми країнами: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Львівський держ. ун-т ім. Івана Франка. — Львів, 1996. — 180с.
203. Миронова В.О. Класифікація злочинів проти миру і безпеки людства // Вісник Національного університету внутрішніх справ. - 2004. - №25. - С.166-170.
204. Мищик В. Діяльність Ради Європи щодо вирішення проблем захисту прав національних меншин // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №1.
205. Міжнародне гуманітарне право і права людини / ООН; Центр прав людини ; Харківська правозахисна група ; Українсько-Американське Бюро захисту прав людини. — Х., 1994. — 14 с. — (Права людини; 13).
206. Міжнародне митне право: Навчально-методичний посібник / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича / Н.Я. Якимчук (уклад.). — Чернівці : Рута, 2003. — 34с.
207. Міжнародно-правова відповідальність// Юридичний вісник України 1999. - №12. - С.28.
208. Модельный уголовно-процессуальный кодекс для государств-участников СНГ 1996 г. // Приложение к «Информационному бюллетеню Секретариата Межпарламентской Ассамблеи государств-участников СНГ» - 1996. - №10. - 372 с.
209. Мостиський А.Б. Міжнародно-правова основа державних кордонів України: Дис...канд.юрид.наук: 12.00.10 / Київський ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 1993. — 189с.
210. Мохаммад Абдель Карим Мусса Аль-Нсур. Международно-правовая защита прав женщин и детей в период кризисных ситуаций: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Одесский национальный ун-т им. И.И.Мечникова. — О., 2002. — 215с.
211. Мохаммад Т. Международно- правовые аспекты обеспечения всеобщей безопасности: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Киевский ун-т им. Т.Г.Шевченко. Институт международных отношений. — К., 1997. — 162с.
212. Мохаммад Халаф Абдель Фаттах Аль-Бкур. Развитие принципа равноправия государств в отраслевых принципах и нормах современного международного права: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН Украины; Институт государства и права им. В.М.Корецкого. — К., 2000. — 169с.
213. Мохаммед Мусса Аввад Аль-Адван. Структура международного права как закон организации международно- правовой системы: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11. — К., 1998. — 169с.
214. Муравйов В. Засоби впливу права Європейського Союзу на внутрішні правопорядки третіх країн. Підприємництво, господарство і право,

2002. №5, с.74.

215. Муравйов В. Особливий характер правової системи Європейського союзу. Підприємство, государство і право.2002 №8 с.86.

216. Мюллерсон Р. А. Соотношение международного и национального права. — М., 1982.

217. Мьошель В. Шляхи розширення Європейського союзу: співвідношення інтересів та приведення інституцій у відповідність //Вісник Академії правових наук України. - 1999. - № 3. - С. 25

218. Нгуен Куок Динь. Международное публичное право. В 2-х т. Перевод с франц. – К.: Сфера, 2001.

219. Негода С.А. Правовое регулирование международных коммерческих космических проектов: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11. — К., 2000. — 174 л.

220. Неліп М. І., Мережко О. О. Силовий захист прав людини: Питання легітимності в сучасному міжнародному праві. — К.: Наук, думка, 1998.

221. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании. - М., 1999.

222. Никифоров Д. С., Борунков А. Ф. Дипломатический протокол в СССР. — М., 1985.

223. Нипорко Ю., Стадник М. Міжнародній організації праці - 80 років //Право України. - 1999. - № 7. - С. 127.

224. Нові тенденції та проблеми в сфері боротьби з фальшивомонетництвом: Аналітичний огляд. - К.: МВС України - НЦБ Інтерполу, 1997. - 15 с.

225. Огірко Р. Конфедерація і міжнародна організація: порівняльна характеристика політико-правової природи //Українське право. – 2001. - № 1. – С. 114-121.

226. Огляд практики Європейського суду з прав людини: Норми та стандарти Конвенції про захист прав і основних свобод людини/ Міністерство юстиції України.— К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2000.—64с.

227. Опришко В.Ф. Міжнародне економічне право: Підручник / Київський національний економічний ун-т. — 2.вид., перероб. і доп. — К. : КНЕУ, 2003. — 312с.

228. Опришко В. Питання гармонізації законодавства України з міжнародним правом // Право України.—1999.—№8.—С.12-16.

229. Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ) (Краткая справка) // Международное право в документах: Учеб. пособие / Сост.: Н.Т.Блатова, Г.М.Мелков. – 2-ое изд., перераб. и доп.- М.: Инфра-М. 1997. - 696 с.

230. Основные сведения об Организации Объединенных Наций: Пер. с англ. — М.: Юрид. лит., 1995.

231. Павленко О. Процедура укладення, структура, форма, мова і термін дії договорів держав Київської Русі // Український часопис міжнародного права. -

1994. - №1.

232. Павлиш С. До питання про правовий статус консула. Підприємство, господарство і право 2002 №8 с.90.

233. Павлишин О. Сучасні проблеми організації та обслуговування повітряного руху при міжнародних повітряних сполученнях // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №4.

234. Панов В.П. Международное уголовное право. - М., 1997. - С.15.

235. Перетерский И. С. Толкование международных договоров. — М., 1959.

236. Петренко Р. И. Основы консульского права. — М., 1986.

237. Пикте Жан. Развитие и принципы международного гуманитарного права. — Международный Комитет Красного Креста.- М., 1994.

238. Плавич В.П., Плавич С.В. Проблеми гармонізації законодавства України із нормами міжнародного та європейського права (системно-функціональні і порівняльно-правові аспекти) // Держава і право: Зб. наук. праць. Спецвипуск. – К., Дніпропетр., 2003. – С.354-358.

239. Полешко А. Рада Європи на захисті прав людини // Право України.—1999.—№8.—с. 36-38.

240. Політичні права і свободи у демократичному суспільстві: (Досвід країн ЄС): Зб. матеріалів круглого столу голов. ред. мас-медіа України 6 квіт. 2000 р. /Редкол.: В. І. Боденчук та ін. - К.: Планета, 2000. - 62 с.

241. Поширення знань про Міжнародний рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та міжнародне гуманітарне право: Посіб. / М.М. Цимбалюк (ред.). — К. : Нора-прінт, 2000. — 160с.

242. Права і свободи людини в Укра'шї (Стат. дані за матеріалами опитування). — К., 1999.

243. Право Європейського Союзу :Підруч. для студентів вищих навчальних закладів/ Переклад з англ.- К.: "Абрїс", 1998.- 424 с.

244. Право зовнішніх зносин: Дипломатичне право. Дипломатичне право міжнародних організацій. Право спеціальних комісій. Консульське право / Ю.В. Алданов (упоряд.). — К. : Видавничий дїм "Променї", 2003. — 784с. — (Міжнародне право в документах).

245. Про взаємовідносини та співробітництво України з Європейським Союзом: Парламентські слухання / О.В.Кулаков, С.Г.Плотян та ін. - К., 2003.

246. Пронюк Н. Проблеми впровадження європейських стандартів у законодавство України шляхом демократичних реформ // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №4.

247. Пунга Л.А. Политико-правовые аспекты международного терроризма: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Международный независимый ун-т Республики Молдова. — Кишинэу, 1998. — 183 л.

248. Рабінович П. Ефективність впливу Конвенції про захист прав та основних свобод людини на держави - членів Ради Європи //Право України. - 2000. - № 11. - С. 34-36.

249. Рабінович П. Комісар з прав людини Ради Європи - нова правоохоронна інституція //Вісник Академії правових наук України. - 2000. - № 3. - С. 36-41.
250. Радави Жалиль. Імплементация міжнародних стандартів по правам человека в национальный правовой порядок Туниса: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 2000. — 185 с.
251. Раданович Н. Міжнародно-судові засоби імплементації Європейської Конвенції про захист прав людини і основних свобод //Право України. - 1999. - № 12. - С.36.
252. Раданович Н.М. Національна імплементація міжнародних договорів щодо прав людини: загальнотеоретичне дослідження (на матеріалах впровадження Конвенції про захист прав і основних свобод людини): Дис... к.ю.н.: 12.00.01 / Львівський національний ун-т ім. І.Франка. — Л., 2000. — 175 с.
253. Раджабов С.А. "Военные" аспекты Римского статута Международного уголовного суда // Московский журнал международного права. - 2005. - №3.
254. Радзівілл О.А. Проблеми і перспективи концепції спільної спадщини людства в сучасному міжнародному праві: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 2000. — 210 с.
255. Рачков И.В. Правовая регламентация гражданства Европейского Союза //Государство и право. - 1999. - № 8. - С. 75-84.
256. Реализация международно-правовых норм во внутреннем праве. (Отв. ред-ы: В.Н.Денисов, В.И.Евинтов). К., 1992.
257. Рехха Рани Дебнатх. Развитие механизмов и процедур защиты прав женщин в рамках международных организаций: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 1999. — 168 с.
258. Решетов Ю.А. Борьба с международными преступлениями против мира и безопасности. - М., 1983. - С.63.
259. Ржевська В. Розвиток міжнародного права в 2002 році // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №4. — С.101-120.
260. Римаренко Ю. Попередження та боротьба з торгівлею жінками: нові ініціативи світового співтовариства // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. праць. — 2003. - №2(33) - 3 (34). - С.-351-359.
261. Рудой К.М.Адаптація законодавства України у сфері правоохоронної діяльності до норм Європейського Союзу // Вісник Національного університету внутрішніх справ. - 2004. - №25. - С.247-252.
262. Романюк В.О. Міжнародне співробітництво в боротьбі проти незаконного обігу наркотиків (міжнародно- правові аспекти): Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 1998. — 199с.
263. Савчук К.О. Роль академіка В.М.Корецького в дослідженні історії

науки міжнародного права // Держава і право: Зб. наук. праць. Спецвипуск. – К., Дніпропетр., 2003. – С.11-15.

264. Саидов А.Х. Международное право в схемах и определениях: Учеб. пособие. – М., 2004. –349 с.

265. Сандровський К.К. Зовнішні зносини України: деякі сторінки історії // Український часопис міжнародного права. - 1995. - №1.

266. Санжаровська Т.В. Застосування норм міжнародного права в процесі захисту права дітей України на належне сімейне виховання // Держава і право: Зб. наук. праць. Спецвипуск. – К., Дніпропетр., 2003. – С.216-218.

267. Сантаян Кабирадж. Проблемы двугражданства в международном праве и практические пути их устранения: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН Украины; Институт государства и права им. В.М.Корецкого {Киев}. — К., 1996. — 160с.

268. Сафаров Н.А. Универсальная юрисдикция в механизме преследования международных преступлений // Московский журнал международного права. – 2005. - №4.

269. Сергеев Ю.В. Организационно-правовые основы деятельности международных морских организаций: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Одесская национальная юридическая академия. — О., 2000. — 196 с.

270. Сироед Т.Л. Права жертв преступлений: Международные стандарты и национальное законодательство. - Х.: Эспада, 2002. - 271 с.

271. Сироїд Т.Л. Правовий статус учасників кримінально-процесуальних відносин у міжнародному праві // Право і безпека. - 2003. - №2'4. - С.173-175.

272. Скомороха В. Окремі питання імплементації норм міжнародного права і конституційна юрисдикція України // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №1.

273. Словарь международного права / С. Б. Бацанов, Г. К. Ефимов, В. И. Кузнецов и др. — 2-е изд., перераб. й доп. — М.: Междунар. отношения, 1986.

274. Смирнов А.М. Правовий статус жертв зловживання владою за міжнародним правом // Вісник Запорізького юридичного інституту. - 2003. - №4. - С.7-13.

275. Стешенко В.М. Оренда території в міжнародному публічному праві: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. — Х., 2001. — 196с. Сироед Т.Л. Защита жертв преступлений в международном праве: Дис... к.ю.н: 12.00.11 / Университет внутренних дел МВД Украины. — Х., 1999. — 182 с. Талько В.Л. Міжнародно- правові форми співробітництва держав з міжнародними економічними організаціями: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Інститут законодавства Верховної Ради України. — К., 2000. — 183 с.

278. Тарасов О.В. Международные неправительственные организации в системе мирового гражданского сообщества: Дис...канд. юрид. наук: 12.00.10 / Украинская юридическая академия. — Х., 1994. — 179с.

279. Тарасюк В. Україна і Рада Європи// Право України.—1999.—№7.—

С.3-4.

280. Теличкін О.О. Суб'єкти правоохоронної діяльності міжнародних місій на користь миру // Вісник Національного університету внутрішніх справ. - 2004. - №25. - С.158-161.

281. Теличкін О.О. Щодо предмета міжнародного адміністративного права (на прикладі операцій на користь миру) // Вісник Національного університету внутрішніх справ. - 2003. - №22. - С.240-243.

282. Тимченко Л.Д. Международное право. — Харьков, 1999.

283. Тиунов О.И. Принцип соблюдения международных обязательств. — М., 1979.

284. Тихомиров Ю.А. Право: национальное, международное, сравнительное // Государство и право. - 1999. - № 8. - С. 5-13.

285. Товт М. Міжнародно- правовий захист національних меншин в Україні та системи контролю Ради Європи. Право України, 2001 №7 с.28.

286. Толочко О. Європейський досвід застосування ст. 6 Конвенції про захист прав і основних свобод людини у кримінальному судочинстві // Право України. – 2001. - № 6. – С. 41-44.

287. Третьяков Д. Деякі питання застосування норм міжнародних договорів в Україні // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №3.

288. Тункин Г. И. Теория международного права. — М., 1970.

289. Тускоз Жан. Міжнародне право: Підручник: Пер. з фр.. — К. : АртЕк, 1998. — 401с.

290. Уголовная юстиция: проблемы международного сотрудничества. — М., 1995.

291. Ушаков Н. А. Проблемы теории международного права. — М., 1988.

292. Фабрициус Фриц Права человека и европейская политика: Политико-правовое положение трудящихся в Европейском сообществе.—М.: Издательство Московского университета, 1995.—175 с.

293. Фархутдинов И.З. Международное право в условиях глобализации // Право и политика. - 2003. - №8. - С.141- 149.

294. Харитонов Є., Харитонova О. Європейські правові системи: проблеми класифікації // ВАПНУ. – 2002. - № 2. – С. 3-14

295. Хауамда Галєб Ауад Мустафа. Механизм защиты прав человека в институционной системе ООН: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН Украины; Институт государства и права им. В.М.Корецкого {Киев}. — К., 1996. — 240с.

296. Цибуленко Є.М. Міжнародно- правове регулювання застосування звичайних озброєнь: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. — К., 1999. — 184с.

297. Черкес М.Ю. Міжнародне право: Підручник. (Вища освіта ХХІ століття). — К. : Знання, 2000. — 462с.

298. Черкес М.Ю. Міжнародне право: Підручник. — 2.вид., стер. — (Вища освіта ХХІ століття). — К. : Знання, 2001. — 284с.

299. Черниченко С В. Международное право: современные теоретические

проблеми. М., 1993.

300. Чубарев В. Л. Елементарний курс права міжнародних договорів: Навч. Посібник. – К., 2001. – 176 с.

301. Чубарев В. Л., Мацко А. С. Україна в міжнародно-правових відносинах. Боротьба зі злочинністю та взаємна правова допомога // 36. док. — К.: Юрінком, 1996. — Кн. 1.

302. Шаллан Фарід Ібрагім. Боротьба з піратством та міжнародне морське право: аналіз становлення, розвитку та конвенційного закріплення: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 1998. — 16с.

303. Шатіло В.А. Проблеми імплементації та чинності норм міжнародного права у національному законодавстві України // Держава і право: 36. наук. праць. Спецвипуск. – К., Дніпропетр., 2003. – С.242-246.

304. Шахбазян К. Міжнародна співпраця держав в сфері правового регулювання діяльності в Інтернет // Український часопис міжнародного права. - 2003. - №1. – С.70-74.

305. Шепель А.О. Інститут застережень (аналіз практики України): Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Інститут законодавства Верховної Ради України. — К., 1997. — 157с.

306. Щекин Ю.В. Неполное членство в международных организациях: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Национальная юридическая академия Украины им. Ярослава Мудрого. — Х., 1999. — 161с.

307. Шибаева Е.А. Право международных организаций. М., 1986.

308. Шинкарецькая Г.Г. Международная судебная процедура. - М., 1992. - 269с.

309. Шинкарецькая Г.Г. Международное право: Практикум. - М.: Инст госуд и права РАН, 2003. - 251с.

310. Шкумбатюк К. Гармонізація законодавства України про громадянство з міжнародним правом у контексті європейської інтеграції //Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. — 2000. — № 2.

311. Шкуратенко О. Міжнародне визнання України через виборювання права членства в ООН. Право України, 2001 №12 с.142.

312. Шутак И. Д. Теория и практика оговорок в праве: система понятий: Терминолог. слов. - СПб.: Алетей, 1999. - 202 с.

313. Энтин М. Л. Международные судебные учреждения. - М., 1984.

314. Эрделевский А. М. Обращение в Европейский суд.—М.: Юристь, 1999.—158с.

315. Юридична енциклопедія: У 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. — К.: Укр. енцикл., 1998. — Т. 1; 1999. — Т. 2.

316. Ярмак В.Х. Міжнародне гуманітарне право, що застосовується в період збройних конфліктів та імплементація його Україною: Автореф. дис... юрид. наук: 12.00.11 / Національна юридична академія України ім. Ярослава

Мудрого. — X., 2003. — 19с.

317. Dictionary of Law. 3-rd Ed. – Oxford: Oxford University Press, 1994. – 1034р.

318. Unated Nations Declaration and International Convention on the Elimination of AU Forms of Racial Discrimination // Published by the United Nations Department of Information / Dpi (858) Rev/ 1/ HR — June 1997-97-13062-15 м.

319. Unated Nations civilian Police: Handbook. — 2000.

Офіційні веб-сайти міжнародних установ та організацій

1. **United Nations official homepage** [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://www.un.org/>
2. **Міжнародний суд** [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://www.icj-cij.org>
3. **Міжнародний кримінальний суд** [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: http://www.icc-cpi.int/en_menus/icc/Pages/default.aspx
4. **Міжнародний кримінальний трибунал для колишньої Югославії** [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://www.icty.org/>
5. **Міжнародний кримінальний трибунал для Руанди** [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://www.unictt.org/>
6. **Офіційний сайт Інтерполу** [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://www.interpol.int/>
7. **Міжнародний Комітет Червоного Хреста** [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://www.icrc.org/eng/>
8. **Amnesty International** [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://www.amnesty.org/>
9. **Human Rights Watch** [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://www.hrw.org/>